

Basala hygienrutiner och arbetskläder

Bakgrund

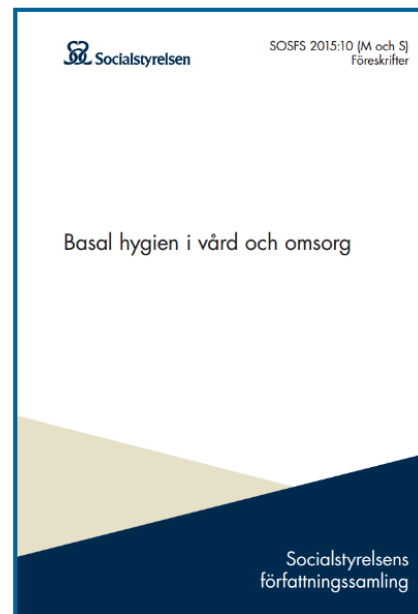
Basala hygienrutiner och arbetskläder

Syftet är att förhindra smittspridning och vårdrelaterade infektioner

- Tillämpas av alla som deltar i
  - Patientnära arbete
  - Vårdrelaterat arbete
- Tillämpas oavsett känd smitta eller inte

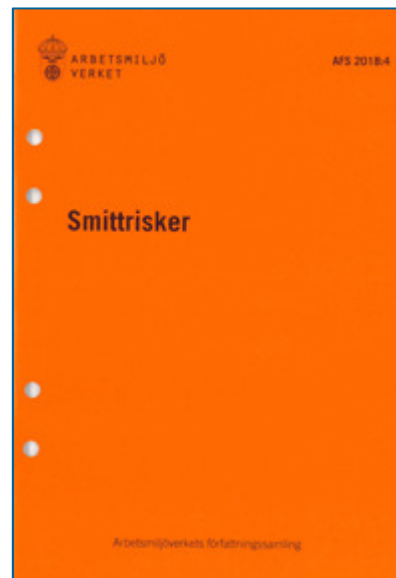
Basal hygien i vård och omsorg SOSFS 2015:10

Socialstyrelsens föreskrifter om hur smittspridning och infektioner kan förebyggas och förhindras genom basal hygien

Smittrisker AFS 2018:4

Arbetsmiljöverkets föreskrifter för att skydda arbetstagare mot smitta

Vårdrelaterade infektioner (VRI)

Den vanligaste vårdskadnan

- Ca 65 000 personer drabbas varje år
- Ca 4 personer/dygn avlider varje år
- En stor del av alla VRI kan undvikas genom förebyggande åtgärder

Förutsättningar för att tillämpa basala hygienrutiner

Ha material och utrustning nära till hands

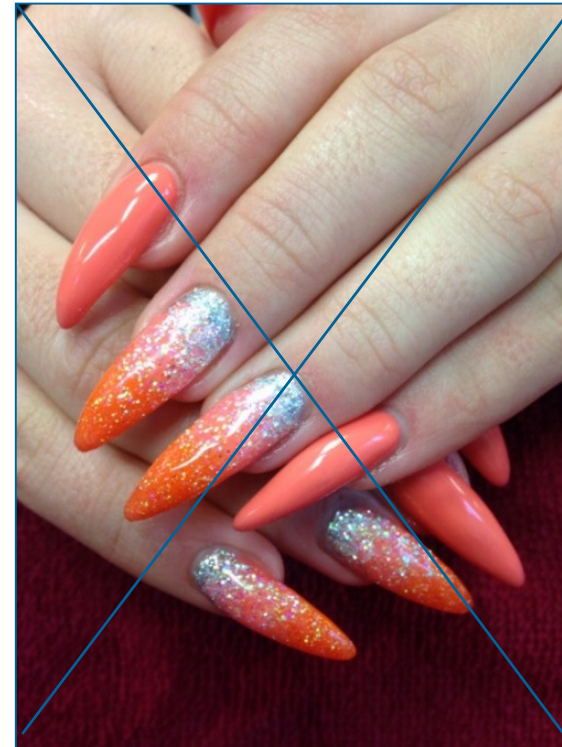
Händer och underarmar

- Fria från armbandsur och smycken
- Fria från bandage, plåster och stödskenor

Naglar

- Kortklippta
- Inget nagellack
- Inga lösnaglar

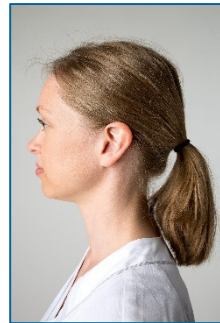
Hel hud

- Händer och underarmar ska ha hel hud för att möjliggöra fullgod handdesinfektion

Hår, skägg, huvudduk

- Långt hår/långt skägg fästs upp
- Huvudduk är kort eller stoppas in under arbetskläderna

Övriga smycken

Halsband, örhängen och andra piercingsmycken

- Smycken i piercade hål kan användas om piercinghålet är läkt
- Halsband kan användas om det inte hänger ner i arbetsfältet
- Tänk på att inte ha smycken som sitter i vägen för andningsskydd

Basala hygienrutiner

Arbetskläder

Alla synliga plagg förutom skor och strumpor

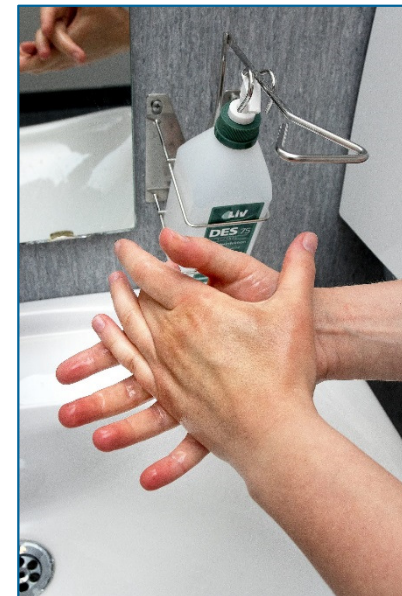
- Används av all personal i patientnära och vårdrelaterat arbete
- Kort ärm (slutar ovanför armbågen)
- Byts dagligen och vid behov
- Tvättas på tvätteriet i Alingsås

Handdesinfektion

Desinfektera händerna med ett alkoholbaserat desinfektionsmedel

- Före och efter patientnära vårdmoment
- Före rent och efter orent arbete
- Före och efter användning av handskar

Handdesinfektion

Gör så här

- Ta rikligt (2-4 ml) med handdesinfektionsmedel
- Gnid in hela händerna, tänk särskilt på fingertoppar och tumgrepp och vid behov underarmar
- Gnid tills händerna är torra

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/rena-hander-raddar-liv/>

Handtvätt

Tvätta händerna med flytande tvål och vatten följt av avtorkning med engångspappersduk, innan handdesinfektion vid följande tillfällen

- När händerna är synligt smutsiga eller kan antas vara smutsiga
- Efter vård av patient med diarré/kräkning

Skyddsutrustning - handskar

För att minska bördan av mikroorganismer på händerna så att handdesinfektionen blir effektiv

- Används vid
  - risk för kontakt med kroppsvätska/annat biologiskt material
  - kontakt med ytdesinfektionsmedel
  - smutsigt arbete
- Byts mellan varje moment (även hos samma patient)
- Är för engångsbruk och kastas direkt efter användning
- Kom ihåg att desinfektera händerna direkt efter att handskarna tagits av

Skyddsutrustning – handskar

Tänk särskilt på

- Växla inte mellan smutsigt och rent arbete med samma handskar
- Handskar blir förorenade och sprider mikroorganismer på samma sätt som en smutsig hand

Skyddsutrustning - plastförkläde

- Används vid risk för kontakt med kroppsvätska eller annat biologiskt material
- Är för engångsbruk
- Byts mellan varje patient

Skyddsutrustning - visir

Alternativt skyddsglasögon tillsammans med vätsketätt munskydd

- Används vid risk för stänk av kroppsvätskor mot ansiktet

Punktdesinfektion

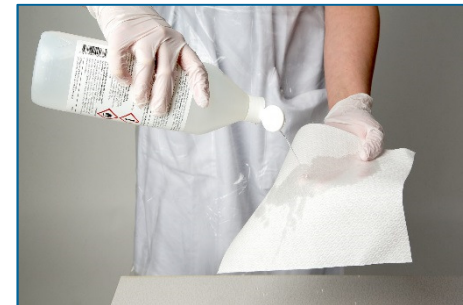
Ytor och föremål smittrenas med ytdesinfektionsmedel vid förorening av kroppsvätskor/annat biologiskt material

- Utförs direkt
- Personal som upptäcker föroreningen ansvarar för att punktdesinfektionen utförs
- Städning kan utföras som vanligt förutsatt att punktdesinfektion är utfört enligt rutin

Punktdesinfektion

Gör så här

- Ta på handskar
- Ta rikligt med ytdesinfektionsmedel på en engångsduk
- Bearbeta den förorenade ytan noga

Desinfektionsmedel

- Incidin® Oxyfoam S används vid

- kräkning/diarré av okänd orsak
- Clostridioides difficile
- Vinterkräksjuka

- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt används vid

- Mindre förorening som kan torkas upp med engångsduk

- VirKon® 1 % används vid

- Större mängd förorening

Vilket medel ska jag välja?

Alkoholbaserat

Isopropanolbaserat med tensid

Etanolbaserat med tensid

Dessa används till **mindre** ytor

Låt verka minst en minut

Innehåller tensid (rengörande effekt)

Incidin

Innehåller Väteperoxid

Används **endast** vid:

- Diarré och eller kräkning av okänd orsak
- Virusgastroenterit
- Clostridium difficile

Låt verka 5 minuter

Virkon

Oxiderande medel med tensid

Hållbar i fem dygn efter blandning

Används till **stora** ytor

Låt verka 10 min / torrt

Ansvar

Arbetsledningen ansvarar för att förutsättningar för basala hygienrutiner finns, att de är kända och att de följs

- **Arbetsgivarens ansvar är att tillhandahålla**
  - arbetskläder
  - skyddsutrustning
  - material som behövs vid tillämpning av basala hygienrutiner
- **Den anställdes ansvar är att**
  - följa de föreskrifter som gäller
  - använda den personliga skyddsutrustning som krävs

Vårdhygiens hemsida

[Startsida](#) / [Vårdgivare](#) / [Vårdhygien](#) / [Vårdhygien - sjukhus](#)

Vårdhygien - sjukhus

- Smitta
- Basal hygien
- Verktyslåda för hygienombud
- Egenkontroll
- Rengöring, desinfektion och avfall
- Byggnation, förråd och transport
- Kontakta vårdhygien

Vårdhygien - sjukhus

Vårdhygien har en rådgivande funktion, där målet är att förebygga uppkomst och spridning av vårdrelaterade infektioner. På den här sidan finns information för dig som arbetar på Skaraborgs Sjukhus. Vid frågor är du välkommen att ringa, telefon: 0500 - 43 20 84.

[Förebygg vårdrelaterade infektioner - rutiner och verktyg](#)

Relaterad information

- Basal hygien och klädregler – Rutin för SkaS

<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/24177/Basal%20hygien%20och%20kl%c3%a4dregler.pdf?a=false&guest=true>

- Basala hygienrutiner och arbetskläder – Vårdhandboken

<https://www.vardhandboken.se/Uppsala-lan/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/vardhygien/basala-hygienrutiner-och-arbetklader/>

- Basal hygien i vård och omsorg SOSFS 2015:10 – Socialstyrelsen

<https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/om-patientsakerhet/centrala-lagar-och-foreskrifter/sosfs-2015-1>

- Vårdrelaterade infektioner – Kunskap, konsekvenser och kostnader – Sveriges Kommuner och Landsting

<https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/vardrelaterade-infektioner.html>